

Dokument nr. 8:84

(2002-2003)

Privat forslag fra stortingsrepresentantene Hallgeir H. Langeland og Kirsti Saxi

Forslag fra stortingsrepresentantene Hallgeir H. Langeland og Kirsti Saxi om bidrag til å opprette og medvirke til medfinansiering av et kompetanse- og kultursenter for villaksen i Tana-vassdraget i løpet av denne stortingsperioden

Til Stortinget

BAKGRUNN

Sammen med Mirimichi-systemet i Canada er Tana-vassdraget det største lakseførende vassdraget for atlantisk laks i verden. Enkelte år er det fanget over 200 tonn laks bare i Tana-vassdraget, og fangsten her ligger som regel 5-6 ganger over gjennomsnittet i Norges nest beste laksevassdrag. Tana-vassdraget består av en rekke laksebestander og har over 1 100 km lakseførende elver. Tana-laksen har stor lokal og regional betydning. Laksen er viktig for den elvesamiske kulturutøvelsen, og Tana-vassdraget står her i en særstilling. Tana kommune har jobbet med dette senteret i mange år, og forslagsstillerne anser at dette er et godt og viktig initiativ. Forslagsstillerne mener at nå må sentrale myndigheter bidra til å realisere ideen.

I Samerettsutvalgets innstilling sies det at "laksefisket i Tana har lange tradisjoner, og det knytter seg et rikt samisk språk og et stort antall fiskemetoder til disse tradisjonene" (NOU 1997:278). Laksens betydning for samisk kultur kommer også til uttrykk gjennom sagn, joik og religion. Det er ikke unaturlig å sammenligne laksefisket med reindriftas betydning for andre deler av det samiske samfunnet.

Villaksen er i dag i en truet situasjon. Årsakene er

mange, men en særlig trussel er oppdrettslaksen, spesielt i form av spredning av lakselus, genetisk utvinning og faren for *Gyrodactylus salaris*. Tana-vassdraget er blant de få elvene i landet som ikke har hatt smitte, men Skjånes lakseoppdrettsanlegg som ligger i munningen av Tana-vassdraget, har øket risikoen for spredning.

Forslagsstillerne mener derfor det er viktig at det blir satt fokus på forvaltning av laksen og økosystemet i Tana-vassdraget, og at gjennom en etablering av et senter for laksefiske og elvesamisk kultur vil det være mulig å få satt et nødvendig fokus på Tana-laksen.

Forslagsstillerne mener et slikt senter burde fungere som et bindeledd mellom lokalbefolkningen/fiskeinteresserte og forskere, herunder natur- og samfunnsvitenskapelig lakse- og vassdragsforskning. Formålet er å bidra til økt forskning på laks og vassdrag generelt og Tana-vassdraget spesielt, og samtidig sikre at denne kunnskapen kommer til et bredt publikum. Senteret bør fokusere på laks som en del av samisk og lokal kultur og ressursutnyttelse, laks i vassdrag og fjord, og laks som opplevelse. Forslagsstillerne er også av den oppfatning at et slikt senter kan bidra til å videreutvikle Tana-samfunnet, ved blant annet å kunne opprette kontakt mellom lokal kunnskap og forskning, være et knutepunkt mellom forskningsmiljøer i Norge og Finland, som arbeider med lakse- og vassdragsforskning, ha en spesiell oversikt over forskningsresultater og -materieell som er knyttet til Tana-vassdraget og en bærekraftig utvikling av Tana-laksen, formidlingsaktør av forskning omkring Tana-vassdraget og utvikle tilbudet som er knyttet til utmarksturisme.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

kultursenter for villaksen i Tana-vassdraget i løpet av denne stortingsperioden.

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen bidra til å opprette og medvirke til medfinansiering av et kompetanse- og

5. mars 2003